

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 29. august 2022

Sak

2022/0733 NVIO Haugaland – 921 680 570 – Klage over avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Lotteritilsynet mottok 27. mars 2022 søknad fra NVIO Haugaland (Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner avd. Haugaland, klager) om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Lotteritilsynet avslo søknaden 29. mars 2022, med den begrunnelse at klager ikke ivaretar et samfunnsnyttig eller humanitært formål. Tilsynet viser til at en del av organisasjonens virksomhet vurderes som en hobby- og fritidsaktivitet for voksne og klager er en interesseorganisasjon tilsvarende yrkes- og fagforeninger.

Klager påklaget vedtaket 17. april 2022. Klager anfører at organisasjonen er samfunnsnyttig og viser til at organisasjonen driver med likepersons arbeid (kameratstøtte). Klager vil bidra med de ressursene og erfaringene veteraner har i alle kommunene på Haugalandet, for eksempel med forståelse overfor flyktninger. Under pandemien var mange veteraner frivillige vakter eller hjelpere under testing og vaksinerings i hele Norge. Alle de norske bidragene i utlandet er grunnforankret i humanitært arbeid i det fredsbevarende og stabiliserende. Et lavterskeltilbud for veteraner er like viktig som i andre organisasjoner med likepersonarbeid og vakttelefoner. Klager viser videre til at klager arrangerer fast cafe i eget samlingshus for veteraner, gratis arrangement for veteraner med familie og nærstående for å markere 8. mai og 17. mai, kameratstøtte/likeperson og ulike tilbud der veteran hjelper veteran (flyttehjelp, NAV los, turgruppe).

Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og har oversendt klagen med innstilling 25. april 2022 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven).

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Etter lotteriloven § 4, jf. § 6 kreves det tillatelse fra Lotteritilsynet for å avholde lotterier, med unntak av lotterier som nevnt i § 7. Godkjenning kan bare gis til organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften) § 2-1 første ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

NVIO Haugaland sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 29. mars 2022 om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Godkjenning kan bare gis til organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 og forskriften § 2-1 første ledd (i det følgende omtalt som lotteriverdige organisasjoner).

Den nærmere avgrensningen av hva som er en lotteriverdig organisasjon og hvilken praksis som har vært fulgt i denne sammenheng, er omtalt i lotterilovens forarbeider. Det fremgår at det ikke skal gis lotteritillatelse til privatøkonomiske tiltak eller til foreninger eller sammenslutninger med slike formål. Det samme gjelder yrkesorganisasjoner, fagforeninger eller tilsvarende interesseorganisasjoner, jf. Ot.prp.nr 84 (1998-1999) punkt 5.1. Hobby- eller fritidsforeninger faller også utenfor:

«Hobby- eller fritidsforeninger kan som hovedregel få lotteritillatelse når de har en sosial betydning eller er virksomme blant barn og unge. Det stilles strenge krav til foreningens sosiale betydning. Hobby- eller fritidsforeninger for voksne, er normalt ikke tilgodesett med lotteritillatelse. Dette gjelder bl.a kaninavlklubber, hundeklubber, bridgeklubber, sjakkklubber, vinsmakingsklubber, småbåtforeninger og sangkor for voksne. Bakgrunnen er at voksne mennesker selv bør finansiere sine fritidsaktiviteter. Det gjøres unntak for virksomhet som har en sosial betydning av et visst omfang for andre enn foreningens egne medlemmer, eller som er virksomme blant barn og unge.»

Klagers formål er angitt i vedtektene § 2 og er som følger:

- a. Samle NATO og FN personell og annet personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner.
- b. Gi medlemmene muligheten til å holde kontakten med kolleger og miljø fra internasjonale operasjoner.
- c. Arbeide lokalt for at personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner blir ivaretatt i samfunnet etter endt tjeneste.
- d. Gi hjelp til veteraner som etter avsluttet tjeneste har behov for dette.
- e. Drive kameratstøttegruppen.

- f. Fremme lokal forståelse for- og informasjon om NATO og FN, og de internasjonale operasjoner, samt stille erfaring til disposisjon og delta i den offentlige lokale debatt.
- g. Samarbeide med lokale organisasjoner og fredsbevarende og fredsbyggende virksomhet.

Slik saken er opplyst fremstår kameratstøtte som en viktig del av virksomheten. Dette formålet fremgår av § 2 bokstav e, i tillegg til at organisasjonen skal ha andre hjelpetilbud til veteraner etter bokstav d. Veteraner får støtte fra likepersoner på ulike måter og bygger på at det etableres et vennskap mellom veteraner. Det arrangeres også en fast møteplass for veteranene og arrangementer for veteraner og familien deres.

Nemnda vurderer det slik at selv om deler av formålet er å fungere som en samlingsplass for veteraner, må formålet og aktivitetene til klager vurderes samlet. Når Lotterinemnda vurderer klagers formål samlet sett ut fra vedtektene og klagers opplysninger om virksomheten, fremstår organisasjonen mer som en interesseorganisasjon enn en hobby- og fritidsforening for voksne. Nemnda legger i denne sammenhengen vekt på at klager har som formål både å ivareta veteraners interesser ved kameratstøtte og annen hjelp, arbeide for at de blir ivaretatt i samfunnet og synliggjøre arbeidet ved internasjonale organisasjoner.

Lotterinemnda kan imidlertid ikke se at organisasjonen har særlige likhetstrekk med yrkes- og fagorganisasjoner. Yrkes- og fagforeninger har typisk som hovedformål å fremme medlemmenes interesser overfor nåværende arbeidsgiverne. Klager har derimot som en sentral del av virksomheten å støtte den enkelte veteran og deres familie, særlig på grunn av de belastningene som de har blitt påført gjennom endt tjeneste. Videre har klager samarbeid med lokale organisasjoner og fredsbevarende og fredsbyggende virksomhet.

Lotteritilsynet har truffet flere vedtak der lignende organisasjoner som klager på samme grunnlag har fått avslag på sine søknader om godkjenning. Lotterinemnda legger imidlertid ikke avgjørende vekt på denne forvaltningspraksisen, og bemerker at det vurderes konkret i den enkelte sak om loven og forskriftens krav er oppfylt.

Lotterinemnda har etter dette kommet til at klagers søknad ikke kan avslås på det grunnlaget at klager er en hobby- og fritidsforening for voksne og en interesseorganisasjon tilsvarende yrkes- og fagforeninger. Slik saken er opplyst, har nemnda ikke grunnlag for å vurdere om det er andre forhold som tilsier at klager ikke ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål i lovens forstand, for eksempel om klager ivaretar formål som er typiske offentlige oppgaver. Saken sendes derfor tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynet ikke kan avslå søknaden med den begrunnelse at klager er hobby- eller fritidsforening for voksne og en interesseorganisasjon tilsvarende yrkes- og fagorganisasjoner.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak oppheves. Saken sendes tilbake til Lotteritilsynet for ny behandling.

Dokumentet er godkjent elektronisk